

Seniornett

... hjelper seniorer med data!

Datakurs med Seniornett

iPad kurs

basert på iOS versjon 12

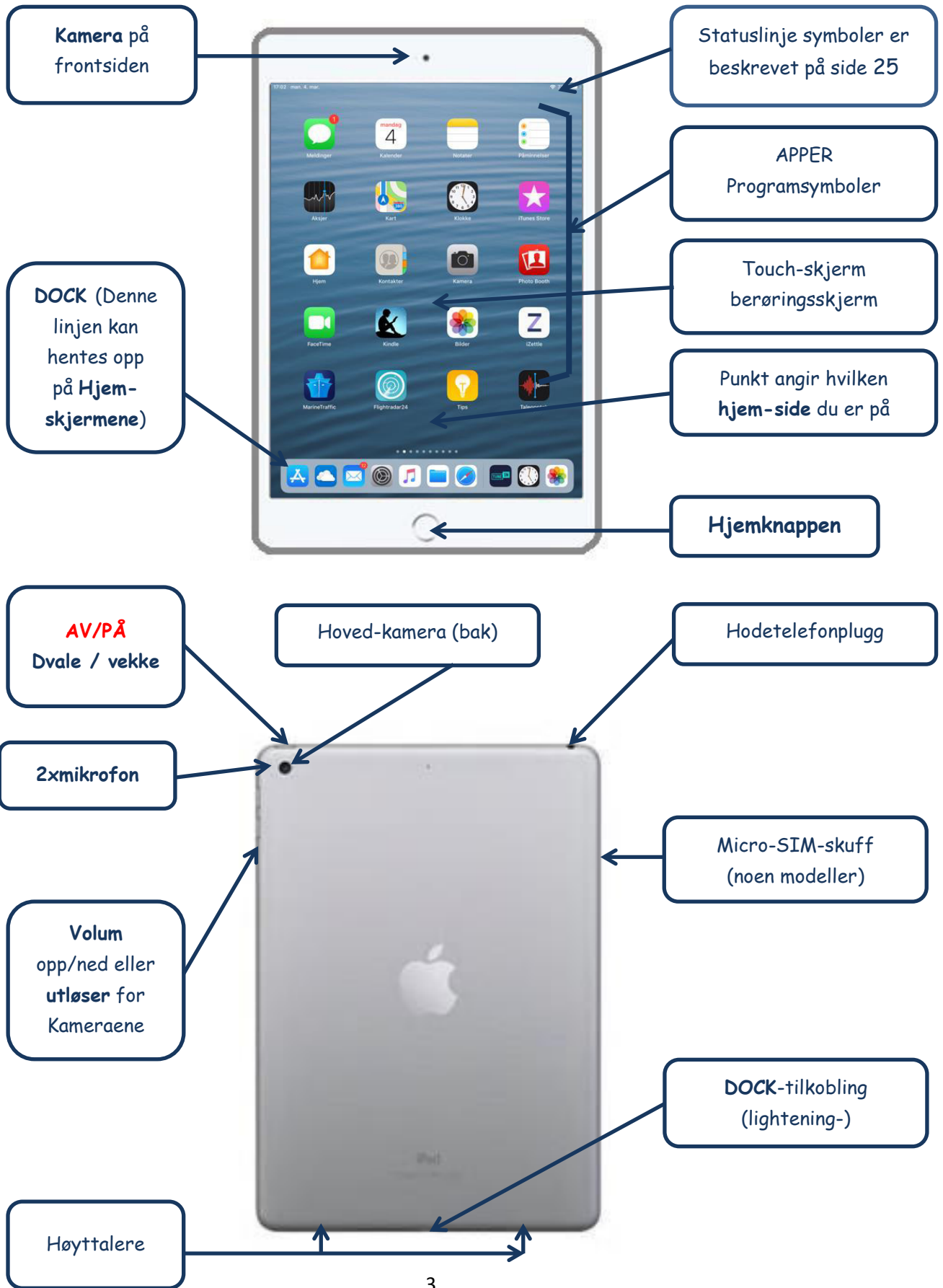
Copyright Gro Kvæstad og Bjørn Rønning Hansen

Innhold

Hvor er hva på iPad	3
Basis kunnskap	4
Berøringsskjermen	4
Ett trykk	4
Zoome	4
Dobbelt trykk	4
Sveipeteknikker	4
Sveipeteknikker når du er i en app	5
Sveipe på låseskjermen	5
Tastaturet	6
GLOBUS-tasten	6
EMOJI-tasten	6
Bytte tastatur når du skriver	6
EMOJI-tastaturet	7
Musestyring på iPaden	7
Slå på iPad.	7
Slå av iPad.....	7
Innstillinger	8
Autolås	9
Retningslås.....	9
Om	9
WiFi: Koble til internett	10
Bruk av internett	11
Ordforklaringer	11
Nettleseren SAFARI	12
Beskrivelse av knappene i Safari	13
Varslingscenteret	15
Kontrollcenteret	16
Innstillinger i Kontrollcenteret	16
Hva er en app	17
App Store	17
Forutsetninger for å handle i App Store	18

Apple-ID	18
Konfigurere Tofaktorautentisering.....	18
Glemt passordet!.....	18
Hente apper i App Store	19
Flytte og slette apper	19
Stoppe apper som «kjører».....	19
Standard appene	20
Mail.....	20
Kamera	20
Bilder	20
Triks med bilder.....	20
Kalender	20
Notater	20
Kontakter.....	21
FaceTime	21
Meldinger	21
Klokke	21
Kart	21
Bøker	21
Språkassistenten Siri.....	22
Apper	23
Gratis apper.....	23
Reise apper.....	23
Kjøpe-apper.....	23
De beste tips for iPaden:	24
Vedlegg.....	25
1. Symboler i statuslinjen	25
2. Internettilkobling generelt	26
3. Sydentur med Alfatravel og Seniornett.....	26

Hvor er hva på iPad

Basis kunnskap

iPaden er et nettbrett med utrolig mange flotte bruksområder. (a la en PC). Men for å bruke den er det nødvendig med grunn-kunnskap som må læres. Grensesnittet eller «inteface» mellom nettbrettet og deg er skjermen og her begynner vi.

Berøringsskjermen

Skjermen er av glass og er berøringfølsom. Den merker om du tar på den med en eller flere fingre eller en nettbrettstift av gummi. Foruten å **trykke** på felt eller apper har iPaden mange funksjoner som dukker opp på skjermen ved å **trykke og sveipe**. Det handler dette kapitelet om.

Ett trykk

For å velge en menyfunksjon, eller åpne en app trykker du, nesten bare tar på skjermen med fingeren eller gummipennen.

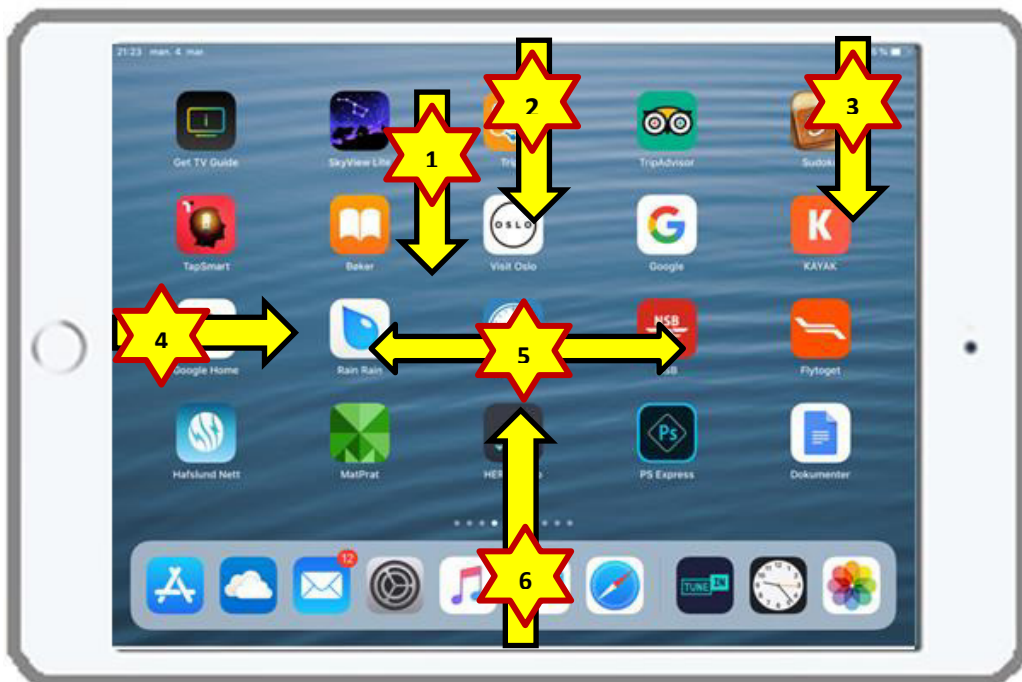
Zoomer

Zoomfunksjonen er digital og du kan zoomer ved å sette to fingre et eller annet sted på skjermen, og så trekke de fra hverandre. (ikke hjemskjermene)

Dobbelt trykk

To raske trykk etter hverandre forstørret et bilde.

Sveipeteknikker

1 Sveipe fra et sted på skjermen ovenfra og nedover så åpnes **Nyhets-senteret og Søk**

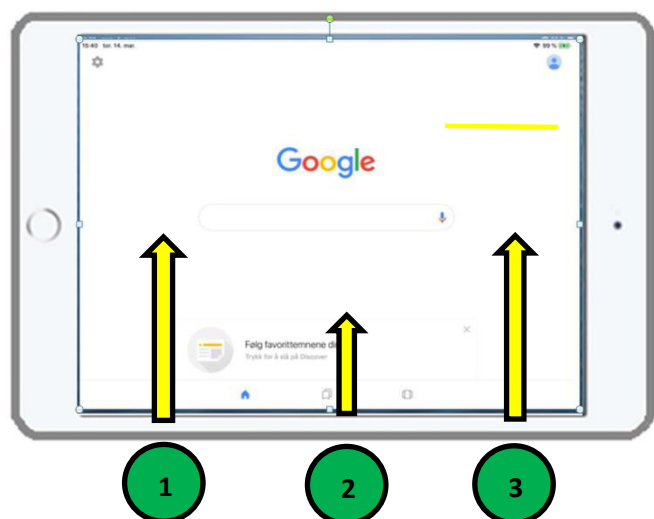
2 Sveipe fra overkanten av skjermen og nedover så åpnes **Varslingscenteret**

- 3** Sveipe fra overkanten av høyre side på skjermen og nedover så åpnes **Kontrollsentret**
- 4** Sveipe fra venstre av første hjemskjerm mot høyre så åpnes **Widget**. **Tipps, vær, skjermtid, osv.**
- 5** Sveipe til høyre eller venstre bytter mellom **Hjemsider**
- 6** Sveipe nedenifra og oppover, holde litt til skjermbildet beveger seg. Slipp, så synliggjøres de **appene som kjører**

Sveipeteknikken kan være meget forvirrende. Det er ofte avhengig av hvor langt man f.eks. sveiper med fingeren oppover på skjermen. Apple har gjort det slik i forberedelse på å ta bort hjemknappen også på iPaden, som de allerede har gjort med den nye iPhone X.

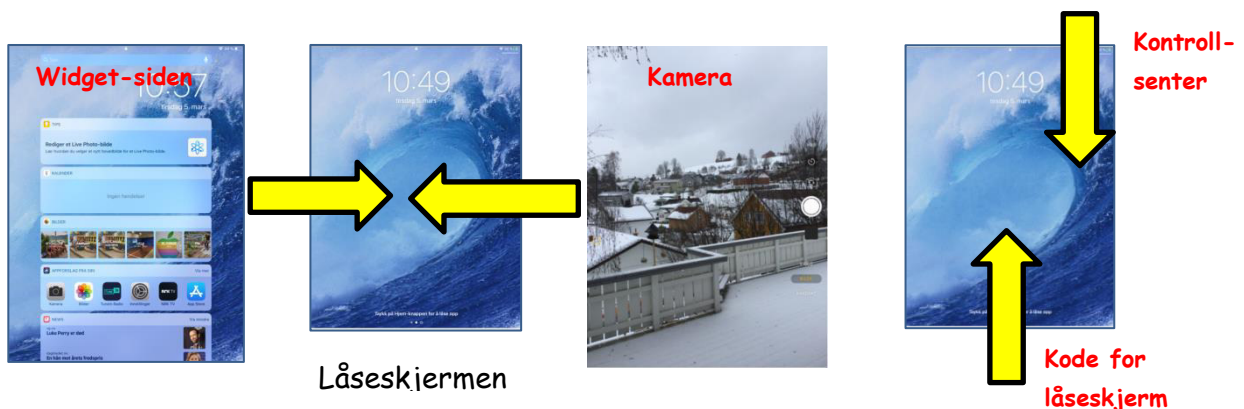
Sveipeteknikker når du er i en app

- 1** En lett sveip nedenifra lukker den aktuelle appen
- 2** En kort lett sveip henter opp «Docken» og et kort lett sveip nedover lar den forsvinne igjen.
- 3** Sveiper du litt lenger oppover synliggjør du de appene som kjører. Dette tilsvarer dobbeltklikket på Hjemknappen.

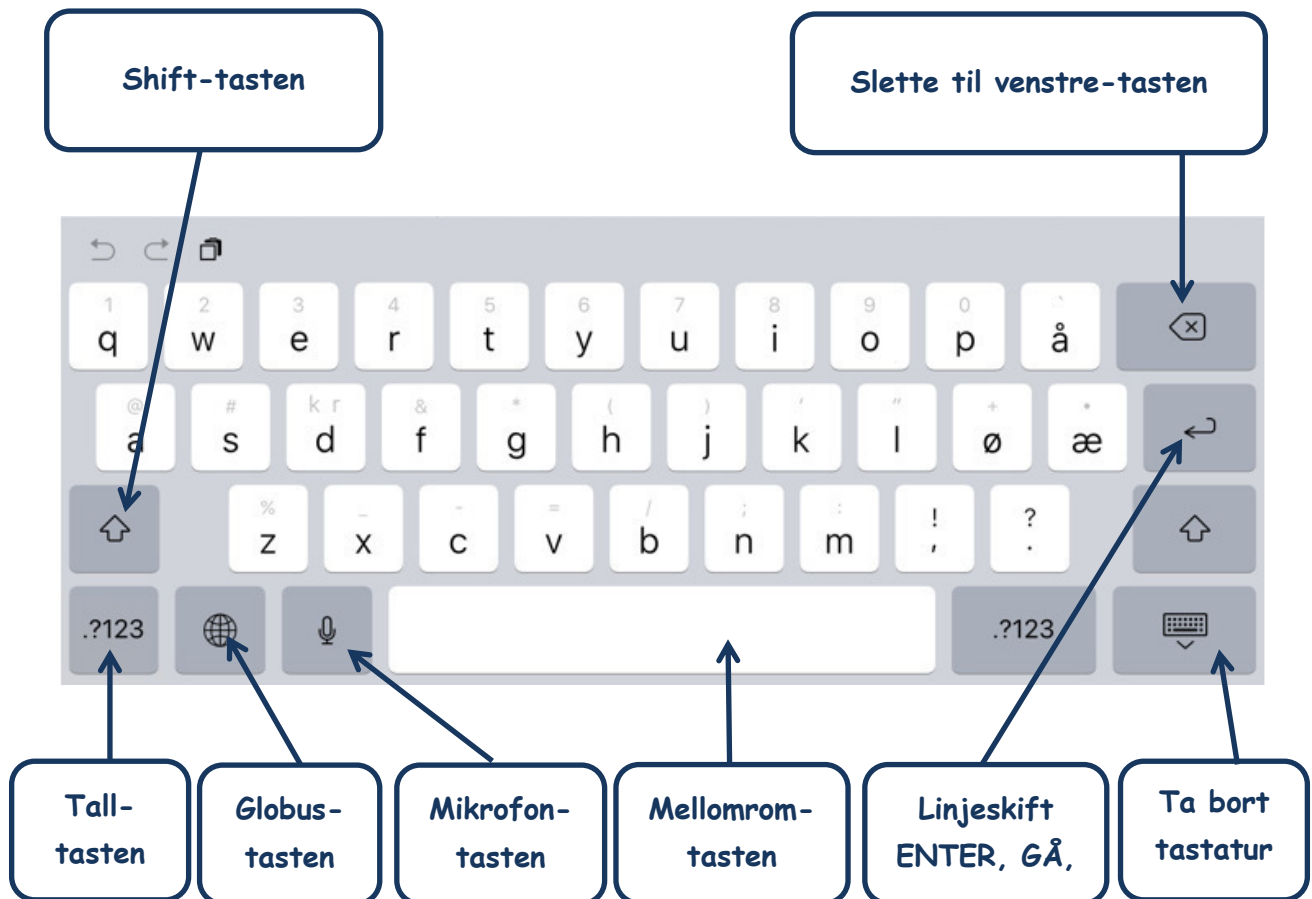
Sveipe på låseskjermen

Når en situasjon oppstår og du vil åpne kameraet veldig raskt, kan du gjøre det uten å låse opp med kode eller fingergjenkjenning. Sveip fra høyre mot venstre.

Tastaturet

Tastaturet vises alltid i den funksjonen du er i. Vil du f.eks. skrive en e-post og er med markøren i det feltet hvor du vil skrive e-postadressen, så dukker automatisk @ opp på tastaturet. Ellers er den ikke direkte synlig.

GLOBUS-tasten

Globus-tasten vises kun når du aktiverer flere en språk enn norsk og Emoji. Internasjonale tastaturer lar deg skrive inn tekst på mange forskjellige språk, inkludert asiatiske språk og språk skrevet fra høyre mot venstre.

EMOJI-tasten 🧡

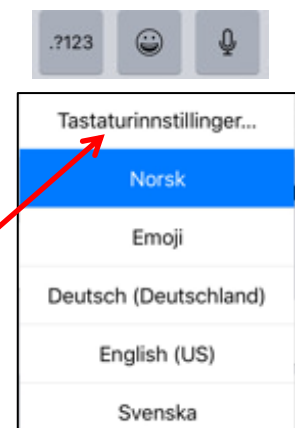
Har du bare et språk installert på iPaden så er Globe-tasten byttet ut med EMOJI-tasten.

Bytte tastatur når du skriver

Trykk og hold GLOBE- eller EMOJI-tasten nede så får du opp følgende meny.

Vil du velge et tastatur trykker på det språket du ønsker., Vil du legge til et nytt tastatur, klikker du på **Tastaturinnstillinger**

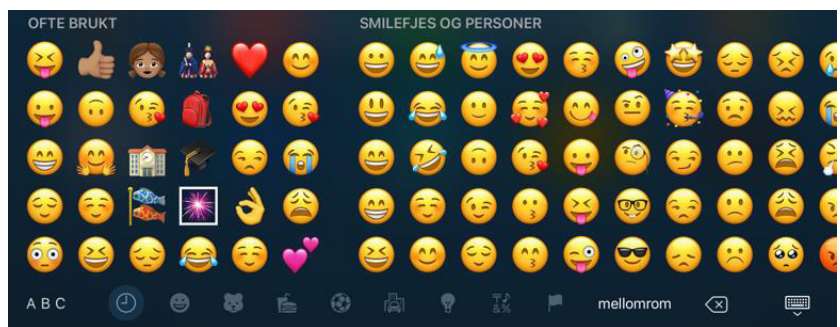
Tastaturinnstillinger gir deg direkte tilgang i **appen innstillinger**, hvor du kan legge til tastaturer.

EMOJI-tastaturet

Nå er vi tilbake der vi var en gang for mange år siden. **Emojier** er vår nye runeskrift.

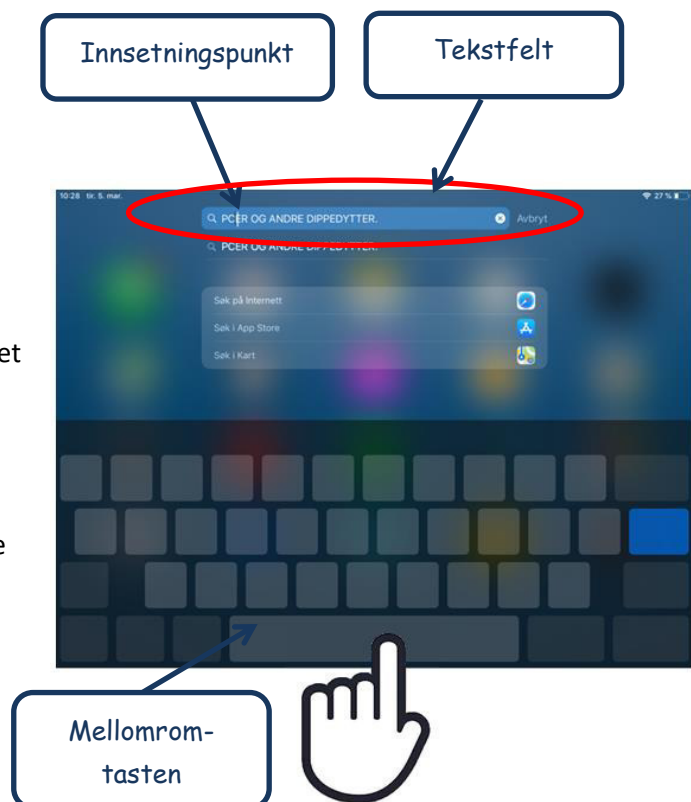
Det sies at et bilde sier mer enn tusen ord og det skal være sant når det handler om **emojier**. De blir brukt i alle sosiale nettverk, SMS og e-poster. Rart å tenke på at hvert eneste symbol har en helt spesiell betydning!

Musestyring på iPaden

Helt nytt med versjon iOS 12 er en slags Musepeker- funksjon på tastaturet. Trykker du på mellomromtasten forsvinner bokstavene på de andre tastaturknappene og ved å sveipe frem og tilbake (høyre-venstre) beveger du markøren / innsetningspunktet i feltet der du skriver. Praktisk blir hele tastaturet forvandlet til en mus eller på nynorsk «trackball».

På iPhoneen må du trykke fastere, skjermen er som en slags 3D, den reagerer også på hardere trykk, for å kunne oppnå det samme.

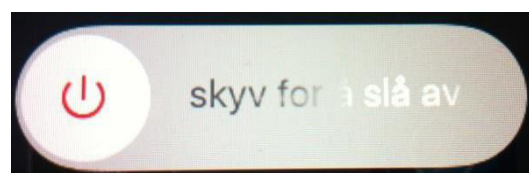

Slå på iPad.

Hold inne Dvale/vekke-knappen til Apple-logoen vises og iPaden startes. For ytterligere sikkerhet kan du kreve en kode for å låse opp iPad. Velg Innstillinger > Generelt > Kodelås.

Slå av iPad.

Noen gang behøver du å slå av iPaden helt, dvs. ikke bare i dvalemodus, men avslutte helt. Hold inne Dvale/vekke- knappen til den røde skyveknappen vises, og flytt deretter på skyveknappen.

Innstillinger

For å tilpasse systemet og apper og for å koble seg på et nettverk kommer man alltid tilbake til innstillings-appen. Det er det viktigste grensesnittet for innstillinger i iOS-systemet. Det er den grå appen med tannhjulet.

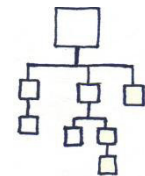
I denne appen stiller vi inn grunnleggende systeminnstillinger, regulerer hvordan og hva appene kan gjøre og får tilbake fra iPaden informasjon som lagringsplass og batteritilstand. Oppbyggingen av «innstillinger» er som den har vært i iOS 11.

Innstillingene er delt opp i grupper, som ligger på venstre side av skjermen. Klikker man på en av gruppene, så blir den valgte gruppen blå og det åpner seg undermenyen på høyre side av skjermen.

Slik kan man klikke seg videre til neste undermeny som blir markert

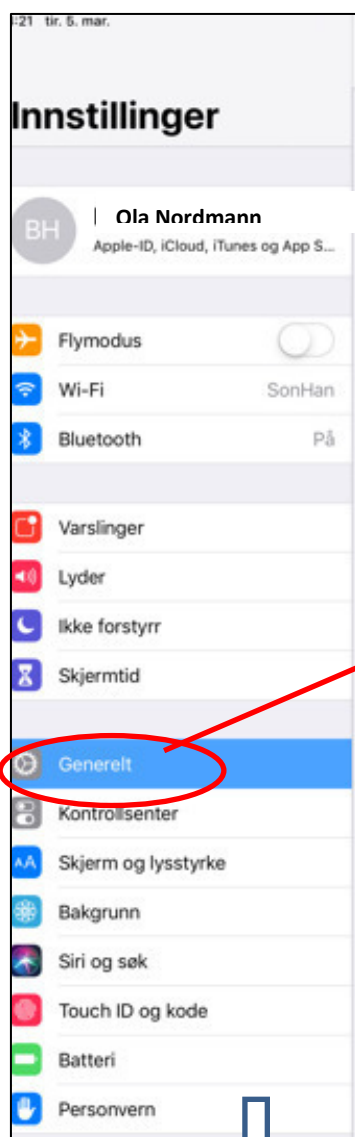
med en > på slutten av linjen.

Denne «strukturen» er kjent fra slektsgranskning og filbehandling i datasystemer.

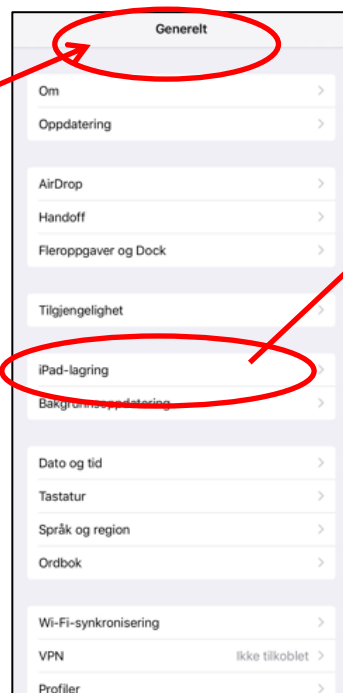

Veibeskrivelsen i dette eksempelet som vist nedenfor til «iPad-minnebruk» er da som følger:

Innstillinger / Generelt / iPad-lagring / iPad-minnebruk

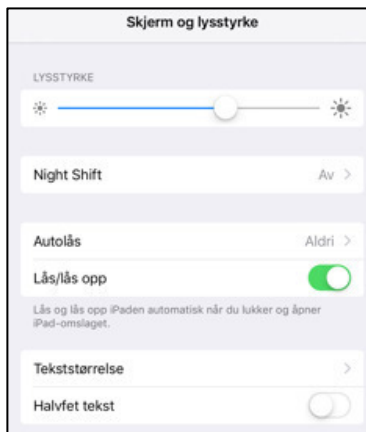

Rull nedover, her ligger det flere grupper med innstillinger!

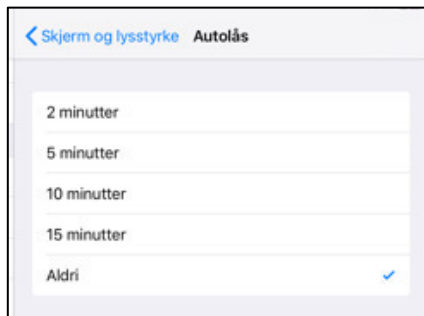
Autolås

I denne innstillingen kan du velge hvor lenge skjermen skal være på, når du ikke berører den. Særlig på iPad-kurs er det fint å stille inn tiden på 10 minutter. Da trenger du ikke å slå den på, hvis den har gått i dvale-modus og den må muligens taste inn en kode eller bruke fingeravtrykk for å logge deg inn igjen.

Veien til Autolås-innstillingene er: **Innstillinger / Skjerm og lysstyrke/ Autolås**

Her velger du da tiden. Du får opp en blå hake på tiden du velger

Retningslås

Retningslåsen hindrer at iPaden-skjermen bytter mellom stående og liggende visning. Når retningslåsen er aktivert blir skjermen værende i den stillingen den var da du slo på retningslåsen.

Retningslåsen finner du på **Kontrollsentret** (som beskrives på side 16)

Retningslåsen
ÅPEN, den er
slått AV

Retningslåsen
er lukket, den
er slått PÅ

Om

Opplysningene du finner under **Generelt/ Om** er nyttige. Det indre livet til iPaden blir tilgjengelig og du finner info om antall apper, sanger, bilder og videoer den inneholder og om hvilken **iOS-versjon** du har, og navnet på Ipaden din.

iOS er den amerikanske forkortelsen for

internet Operating System

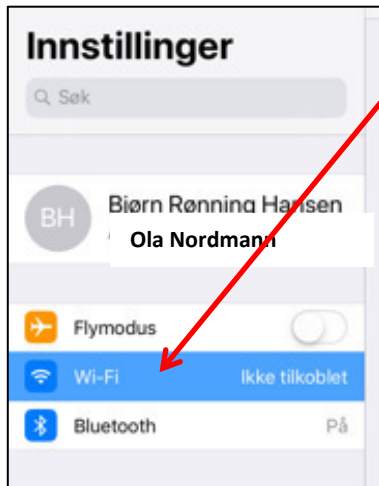
WiFi: Koble til internett

WiFi gjør det mulig å koble seg trådløst til et lokalt nettverk. En WiFi-tilkobling gir deg muligheten til å surfe på nettet, hente og lese e-post, og koble opp alle andre apper som trenger internett.

WiFi nettverk kan deles opp i sikre og usikre nettverk. Det anbefales å bruke sikre nettverk som krever et passord for å koble seg på.

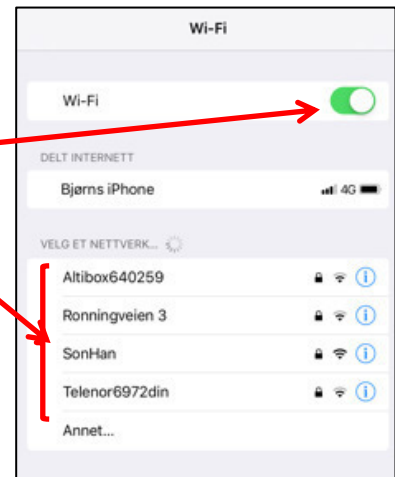
Slik kobler du deg til et passord beskyttet nettverk.

Trykk på **Innstillinger/WiFi**

Når WiFi knappen er slått **på**, vil iPaden automatisk søke rundt seg etter tilgjengelige WiFi-nettverk.

Et passord beskyttet nettverk vil ha en hengelås på høyre side.

Trykk på **navnet** til det nettverket du vil koble iPaden til, og skriv inn **passordet**. Er passordet riktig dukker det opp en blå hake som sier at du er koblet til. I statuslinjen dukker det også opp den «**spanske viften**» som sier at du er «**på nettet**».

Styrken på nettverket som iPaden mottar, er avhengig av hvor langt du er fra ruterens, og blir markert med svartfarget symboler.

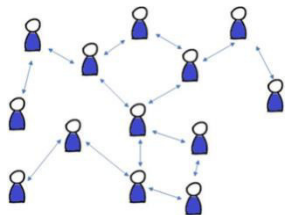

De nettverkene som iPaden «ser» rundt seg, er avhengig av hvor du er. Rekkevidden er varierende til ca. 50-100m. Når du forlater rekkevidden mister du også kontakten med nettverket, men iPaden glemmer ikke passordet. Er du innenfor rekkevidden til nettverket du en gang har vært inne på, så kobler den seg helt automatisk til igjen.

PS: Vær forsiktig med å logge deg på nettverk uten hengelås. (dvs. Ikke gjør betalinger eller private ting over en slik forbindelse.)

Bruk av internett

Internett er et verdensomspennende datanettverk og danner grunnlag for en rekke kommunikasjonstjenester. De viktigste er World Wide Web, e-post, chat, filoverføring, IP-telefoni og videosamtale og ikke minst handel.

Vanlige former for informasjon er tekst, bilder, lyd og video. Forskjellige handlinger kan også utføres via nettet. Eksempler er overføring av pengebeløp, elektronisk handel, fjernstyring av tekniske innretninger, observasjon og rapportering av tilstander, osv. (kilde Wikepeia)

Internett består teknisk av en mengde kabler og elektroniske apparater og bruker ca. 1/10 av verdens strømproduksjon for å være i gang, og det er vi en del av når vi f.eks. lader iPaden.

Det er ingen som eier internett og dermed er du selv ansvarlig for ting som kan skje når du er på nettet.

Nå er vi koblet til et nettverk og nå gjelder det å komme på **Internett**. Til det trenger vi en nettleser som i Apple-systemet heter **Safari**. Den er fin og enkel å bruke.. Nettleseren kan brukes både vertikalt og horisontalt og tilpasser bildet til skjermen (ikke alle apper gjør det!).

Ordforklaringer

Du har sikkert hørt mange ganger på TV at du kan lese vider på **nrk punkt no**.

nrk.no er en Internett-adresse.

En Internett-adresse består av et navn/ord og etter punktumet er domene-navnet. Domenenavnet er **no for Norge, se for Sverige og com for kommersiell**. Det finnes utallige betegnelser for domenenavn og er noe likt landes skiltet på biler. Det som står foran domenenavnet gir gjerne informasjon om hvilket nettsted det handler om, f.eks. aftenposten, nav, skatteetaten osv. men det er ikke alltid slik. Den fullstendige internettdressen med **www** (WorldWideWeb) foran er da eksempelvis:

www.aftenposten.no

www.nav.no

www.skatteetaten.no

I dag bruker vi stort sett ikke **www** i adressebetegnelsen, fordi det vet nettleseren, så vi bare skriver nettadressene uten **www**.

internett-adresse, internett-side, web-side, web-adresse, nettside, nettsted er forskjellige betegnelser for samme sak.

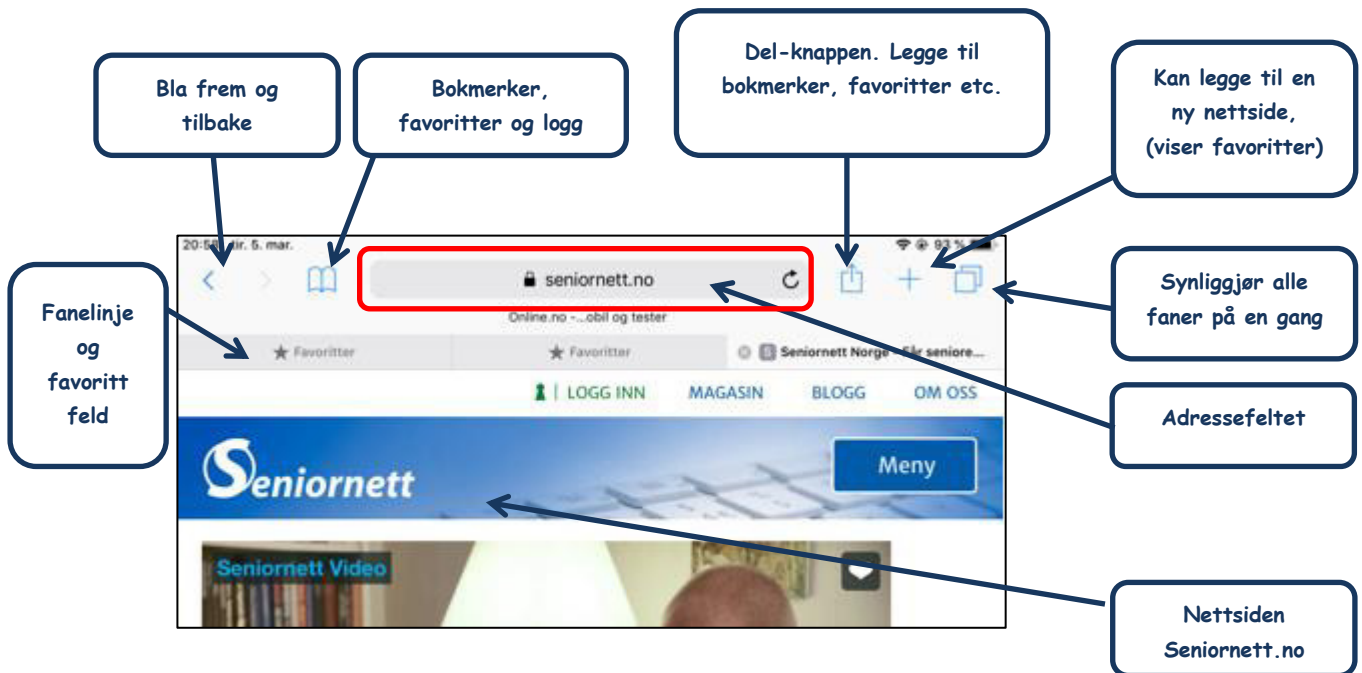
Vi bruker i denne dokumentasjonen ordet «nettside»

Nettleseren SAFARI

For å starte nettleseren trykker du på appen Safari. Da vises den den siste nettsiden du var inne på.

Vet du navnet på den nettsiden du ønsker å besøke så skriver du navnet inn i **adressefeltet i Safari** som er rammet inn.

Trykk på adressefeltet en gang med fingeren, da kommer tastaturet opp. Adressefeltet blir **markert i fargen** og det dukker opp et **kryss** på høyre side i den. Du kan slette det som allerede står i adressefeltet ved å klikke på **kryset** eller du kan bare begynne å skrive den nye nettadressen.

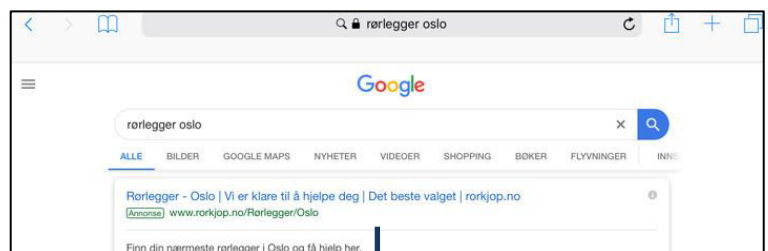

Deretter klikker du på Enter-tasten

Og vipps er du inne på nettsiden du ønsket.

Adressefeltet i nettleserene kan også bli et **«søkefelt»**, hvis du bare skriver inn et søkeord uten domenenavn. Da begynner Safari å søke med **«Google»** som **«søkemotor»**. Da kan du også bruke de særnorske bokstavene **æ, ø** og **å**. Her er eksempel med å søke etter en rørlegger i Oslo

Her ligger det flere «rørlegger-firmaer» nedover på siden

Beskrivelse av knappene i Safari

< > Blar frem og tilbake på nettsider du aktuell har besøkt. Symbolene dukker bare opp hvis du har besøkt flere nettstedet der og da (ikke de du besøkte i går!). Er pilen grå kan du ikke bla!

Her får du tilgang bokmerkene, lese listene og loggen.

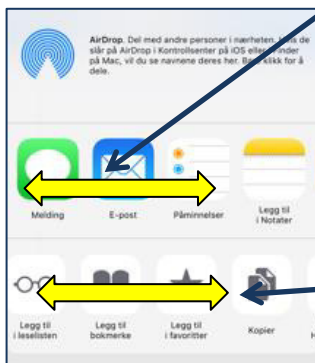
Trykk på boken, som symboliserer bokmerker, brillene som symboliserer lese-listen eller klokken som symboliserer loggen.

«Logg» tar vare på de nettsidene du har besøkt over tid. Kan slettes ved å trykke på **Tøm** når du går inn på den.

Menyen fjernes fra skjermen ved å trykke på øverst på skjermen en gang til.

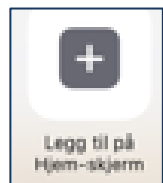

Dette symbolet betyr «å dele» med andre personer f.eks. det nettstedet du aktuell er inne på eller artikkelen du akkurat nå leser på internett.

Det er her du legger til bokmerker, lese lister og favoritter, kopiere, skrive ut og mye mye mer. Trykk på symbolet «Dele» og menyen til venstre dukker opp. Skyv symbolene frem og tilbake så får du tilgang til alle mulighetene.

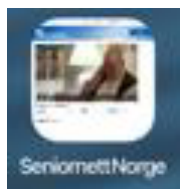
Legg til på hjemskjermen

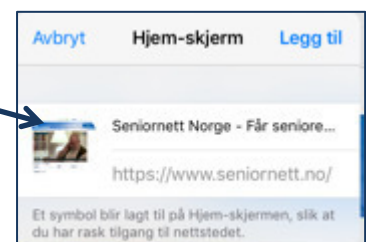
En flott funksjon som ligger i denne menyen er «legg til på hjemskjermen». Du lager i denne funksjonen en snarvei til den.

Er du inne på en nettside, som du liker, kan du lage en snarvei til den i form av en app som da blir liggende på hjemskjermen. For å gjøre det må du være på den nettsiden du ønsker som snarvei, og så trykker du på menyen som du ser

ovenfor dukker opp. Trykk på «legg til på Hjem-skjermen». Du kan redigere teksten som skal stå under appen ved å trykke på tekstlinjen.

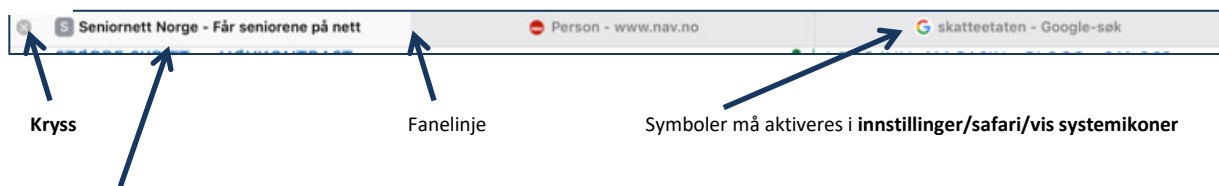

Er du ferdig, trykker du på «legg til» og vipps ligger appen som siste app på en ledig plass på hjemskjermen.

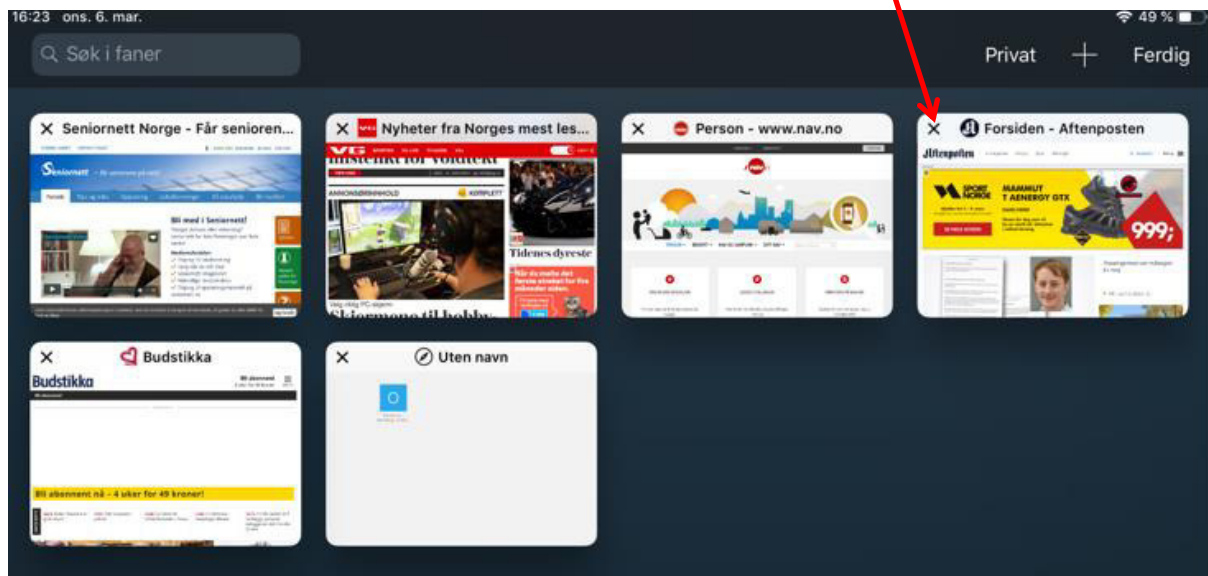
Legge til faner. Du kan åpne flere nettsider samtidig og de blir synlige i denne **fanelinjen**:

Den **aktive fanen**, er markert og er også kjennetegnet med at den har et **kryss** i en liten sirkel på venstre side. Trykker du på krysset så sletter du fanen!

Et kort trykk på symbolet åpner alle fanene i et mindre format og de blir synlig på skjermen som i et mosaikk-mønster. Du kan slette de enkelte ved å trykke på krysset som er i hvert bilde. Trykker du på et bilde, så åpner fanen seg over hele skjermen.

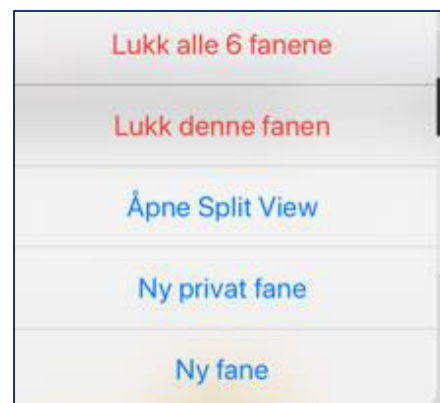
Ønsker du å slette alle fanene med et trykk er det også mulig. Hold fingeren lenger på , da dukker det opp følgende meny:

Lukke alle fanene

Lukk denne fanen betyr at du lukker det nettstedet du ser på skjermen.

Åpne **Split View** deler skjermen i to og du kan se to nettsteder samtidig.

Du lukker menyen ved et kort trykk på

Varslingscenteret

Du henter **varslingscenteret** ved å trekke fingeren fra toppen av skjermen og nedover, som en rullgardin (se beskrivelsen på side 4). **Varslingscenteret** får du alltid tak i uansett hvor du befinner deg i iPaden, i en app eller i innstillinger eller på hjemskjermen.

Mange apper kan levere varsler for å hjelpe deg å passe på at du ikke går glipp av viktige hendelser.

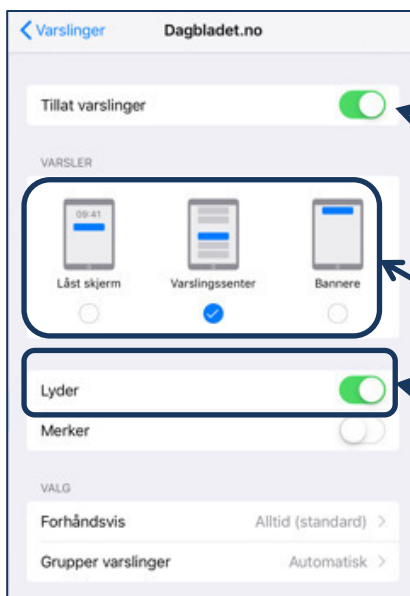
Det er i varslingscenteret du kan få beskjed om nye e-poster, meldinger, nyheter fra aviser, terminer fra kalenderen, meldinger på Facebook osv.

En varsel kan vises på låseskjermen (som på bildet) og /eller som et banner som kort dukker opp på skjermen, uansett hvor du er på iPaden. Med eller uten lyd.

Alle innstillinger finner du selvfølgelig i **Innstillinger / Varslinger**

Du får opp en liste med alle appene som kan varsle, velger du f.eks. Dagbladet da trykker du på linjen og den neste menyen kommer opp.

Først må «Tillat varslinger» være på.

Her velger du på hvilken måte varselet og på hvilken skjerm den skal dukke opp...

...og her om varselet skal komme med lyd.

Melodien stiller du inn i **Innstillinger / Lyder**. **Alle typer varsler kan ha forskjellige lyder/melodier**

Kontrollsenteret

Kontrollsenteret er en slags hurtigitgang til de apper og funksjoner, som f.eks. Kamera-appen, klokke for nedtelling, stoppeklokke og retningslåsen (som nevnt på side 8) og mye mer. Kontrollsenteret åpnes ved å holde fingeren øverst på høyre side av skjermen også trekke den ned som en rullgardin (mer på side 3 og 4)

Flymodus, deaktiverer trådløsfunksjonene Wifi, Bluetooth for å etterleve flyselskapenes bestemmelser. Når du aktiverer flymodus vises et lite fly i på høyre side på statuslinjen. ✈️

Når **retningslåsen** er aktivert blir skjermen værende i den stillingen den var da du slo på retningslåsen

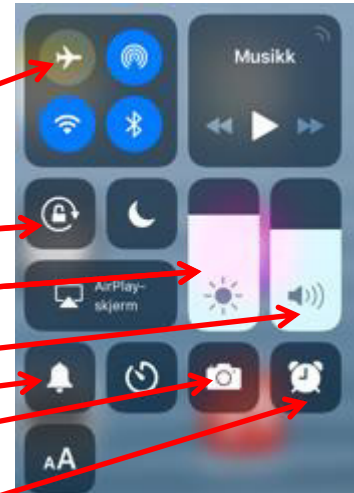
Lysstyrke på skjermen

Volum regulering høyere og lavere

Bjellen er alarm av/på

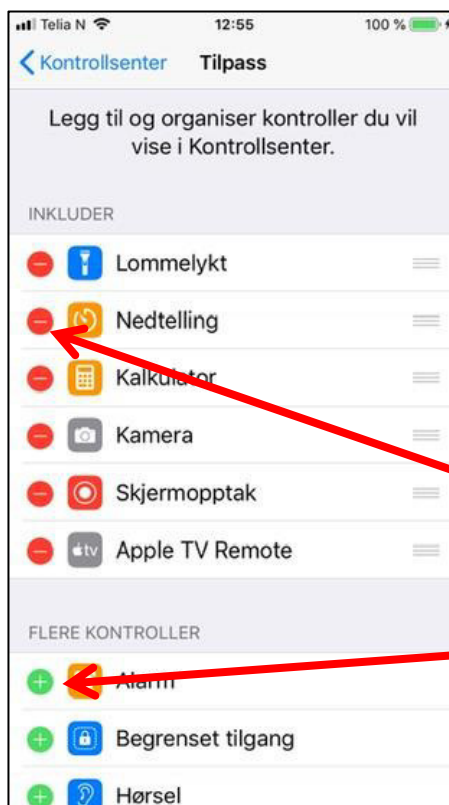
Åpne **Kamera**-appen

Vekkerklokken er innstilling av Alarm

Innstillinger i Kontrollsenteret

For å velge hvilke apper av de som blir tilbudt går man inn på Innstillinger, velger Kontrollsenter og klikker på «Tilpass kontroller»

for å fjerne et element klikker man på

For å føye til appene klikker man på

Bildene er hentet fra iPhoneen, iPaden har ikke lommelykt!

Hva er en app

Med suksessen til smarttelefoner og nettbrett har ordet app etablert seg i dagligspråket vårt. Men hva er en app?

En App er forkortelsen for «Application Software» altså Software til bruk» eller et computerprogram, som gjør forskjellige oppgaver. De har ingen systemtekniske oppgaver, for systemet (her iOS) kjører helt fint uten dem.

Av den grunn kalles også apper for brukerprogrammer, som utvider brukerområdet for ditt nettbrett, smarttelefon eller PC. De er gjerne tilordnet

brukergrupper som f.eks. at allergikere bruker appen «Pollenkoll- daglige prognoser» og Fitness mennesker bruker «Tren hjemme»-appen.

App Store

Det eksisterer allerede nå millioner av apper for de mobile enhetene som smarttelefoner, nettbrett og pc-er og det strekker seg fra sofistikerte spill via tekniske verktøy til businessrådgivere.

Alle appene for iPaden og iPhoneen henter man i App-store.

Når du går inn på App Store så får du opp et menybånd på nedsiden av skjermen hvor du kan velge grupper som spill, apper osv.

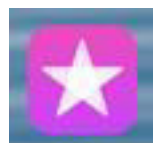
Gruppen **I dag** og **Spill** og **Apper** er dagsaktuelle apper. **Oppdateringer** henviser til Appene du har installert og som også med jevne mellomrom blir oppdatert.

Da det ikke eksisterer en bok eller katalog over de millioner av appene, er man avhengig av tips fra aviser og ukeblader eller venner. Søkefunksjonen her er derfor nyttig. Du kan f.eks. søke etter bunad, navigering, så får du opp på skjermen apper som dekker det du søkte etter.

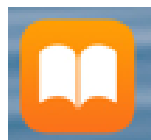
Andre apper som er koblet opp mot Apple butikken er:

iMovie

iTunes Store

Bøker

Shazam

Forutsetninger for å handle i App Store

Apple vil gjerne vite hvem som handler i butikken og det er greit. Det betyr at du må registrere deg. Ønsker du å kjøpe en app, må du i tillegg gi dem kredittkort-opplysninger. Det er seriøst og korrekt.

Apple-ID

Til registrering av personer i online butikker, som jo App-Store er, bruker man vanligvis i dag en e-post adresse og et passord, gjerne også navn og telefonnummer. Dette kalles i Apple-systemet **en Apple-ID** og det betyr at du må ha en e-post adresse for å registrere deg. Eksempel:

Ola.Nordmann@postkontor.no

Passordet du lager for din Apple-ID må du selv ta godt vare på og helst ikke glemme. Har du registrert deg har du en **brukerkonto** hos Apple.

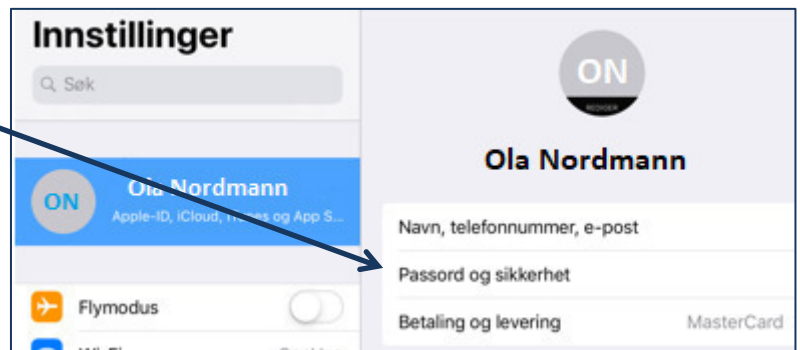
Konfigurere Tofaktorautentisering

For å gjøre det ennå sikrere at det er bare du som får tilgang til brukerkontoen din, selv om noen skulle kjenne passordet ditt, må du når du logger deg inn ikke bare oppgi passordet, men i tillegg en 6-sifret kode som du får tilsendt til en av dine godkjente enheter (smarttelefon eller iPad). Dermed er dine personlige opplysninger som er lagret hos Apple mye tryggere.

Tofaktorautentisering må slås på i Paden, hvis du ønsker det.

Veien er **Innstillinger / [navnet ditt] /
Passord og sikkerhet**

Trykke på «slå på
tofaktorautentisering»
og trykk på fortsett

**Har du slått på Tofaktorautentisering
kan du ikke slå den av !!**

I menyen i bildet til høyre får du tilgang til å redigere dine personlige opplysninger og f.eks. legge til eller endre telefonnummer og kredittkortopplysninger.

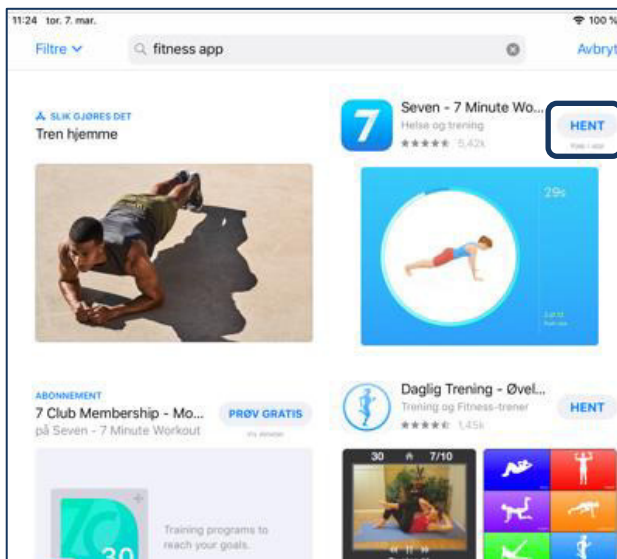
Glemt passordet!

Det skjer oftere enn man tror at noen glemmer passordet og kan ikke logge seg inn.

Kontogjenoppretning kalles det og er en automatisk prosess som styres av Apple. Dermed sikres det at det er bare deg som får tilgang til din konto og ingen andre. Denne prosessen tar noen dager avhengig av hvordan du kan bekrefte identiteten din. Derfor er det veldig viktig og ikke glemme passordet.

Hente apper i App Store

Når du går til App Store og skriver i søkefeltet f.eks ordet **fitness app**, så får du forslag til flere apper som omhandler **Fitness**.

Ønsker du en av appene, så trykker du på knappen hent, og nedlastingsprosessen begynner.

Har du appen fra før så står det **ÅPNE** istedenfor **HENT**

Mange av appene er gratis og mange ikke. Denne her (Seven- 7-minutes) er ikke gratis og før den hentes ned må du identifisere deg med passordet dit og muligens den 6-sifrede koden.

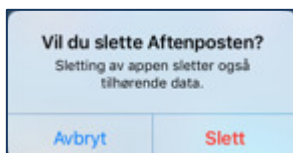
Har du kjøpt en app, så er den også tilgjengelig på de andre enhetene dine som også bruker den samme Apple-ID. Kjøpte apper er dine og blir tatt vare på og lagret i iCloud, selv om du

sletter dem fra iPaden. Gå inn i App Store og hent dem der igjen.

Flytte og slette apper

Du kan flytte appene og sette dem hvor du vil på skjermen. Trykk og hold fingeren på appen du vil flytte og skyv den dit du vil ha den. Er siden du vil ha den skjøvet til, allerede full med apper, lager iPaden automatisk plass og skyver en annen app vekk fra siden.

Holder du lenger med fingeren på appen, > 2-3 sekunder, så begynner appen å vibrere og det dukker opp en liten grå sirkel med et kryss i.

Trykker du på krysset så spør iPaden deg om du virkelig vil slette. Dette er angreknappen

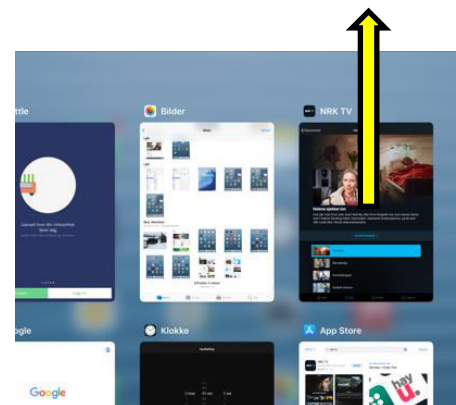

Standard-appene i iPaden som Innstillinger, App Store, Klokke, Safari etc. kan ikke slettes, men bare flyttes også til DOCK-linjen.

Stoppe apper som «kjører»

Har du startet en app og trykker f.eks. på hjemknappen, forsvinner appen fra skjermen og blir «kjørende» i bakgrunnen. For å se hvilke apper som kjører i bakgrunnen kan du trykke 2-ganger raskt på hjemknappen eller sveipe nedenfra og opp (se side 5).

Du får da en forhåndsvisning av appene som er åpne og kjører. Sveiper du med fingeren på den appen du vil stoppe og skyver den oppover og liksom ut av skjermen, så stopper du den (slår av motoren).

Avhengig av hva appen gjør kan den tappe batteriet for strøm, så det kan være lurt å sjekke appene som kjøre av og til!

Standard appene

Standard-appene er alle appene som er i iPaden når du kjøpte dem. Her er noen av dem.

Mail

Mail

Med **Mail** får du tilgang til alle e-postene dine når du er på farten. Den er e-post-programmet til Apple. Appen er uavhengig hvilken e-postleverandør du har, som f.eks. gmail.com, hotmail.com, yahoo.no eller online.no. Appen må få opplyst e-post adressen din og passordet og det lagrer den. Hver gang du da trykker på appen så spurter den ned på postkontoret ditt og henter e-posten til iPaden. Enkelt og greit.

Kamera

Kamera

Hoved-kameraet i iPaden (på baksiden) har i dag en oppløsning på 12 Megapixler, frontkameraet (selfie-) har mindre. Tar bilder og videoer med og uten Zoom. Flott redigering både av bilder og videoer er integrert. Ved bruk av appen så fungerer volumknappene på siden av iPaden som utløser.

Bilder

Bilder

Appen viser bildene og videoene du har tatt. Sortering etter tid og dato, personer, gjenstander og landskap osv. Lage samlinger og lysbildefremvisninger med og uten musikk. Veldig avansert.

Trikse med bilder

Photo Booth

Photo Booth trikser med bilder når du tar dem. Du kan velge hvilken modus bildet tas opp i. røntgen, speiling, kaleidoskop, varmekamera etc. Bare prøv!

Kalender

Kalender

Kalenderen er din personlige organisator som sørger for at du har kontroll og husker alle avtaler. Den kan synkroniseres med Apple enhetene dine og PC-en. Du kan legge inn forskjellige kalendere, jobb, privat etc. og du kan dele med andre.

Notater

Notater

Notater er som en liten digital notatbok. Den bruker du når du vil lage lister eller notere noe eller bruke som huskeliste. Du kan dele notater med andre. Notater har også ordbok. Sortering av notater i mapper.

Kontakter

Kontakter

Ved hjelp av Kontakter har du alle personlige informasjonen tilgjengelig, dvs. mobilnummer, e-post, eller hva man ønsker å ha. Disse blir brukt til å sende e-poster, meldinger eller FaceTime og Siri. Fødselsdager som blir lagt inn i kontakter blir automatisk oppdatert i Kalenderen.

FaceTime

FaceTime

FaceTime er videosamtaler med andre som har Apple-enheter. Det spiller ingen rolle om det er iPhone eller iPad. Det er veldig enkelt og du må være koblet til internett via WiFi eller mobilnettet.

Meldinger

Meldinger

Denne appen kan ta imot og sende tekstmeldinger via mobilnettet (SIM-kort!) eller WiFi til og fra andre iOS-brukere. Du kan selvfølgelig sende meldinger til andre enn Apple-brukere men da må du betale for hver melding, avhengig av ditt mobilabonnement.

Klokke

Klokke

Klokken har mange praktiske funksjoner, alarm, nedtelling, verdens klokke, stoppeklokke. Du kan sette så mange alarmer du vil, den kan minne deg på flere tider på en dag. Nedtelling for å koke egg og stoppeklokke for rundetider..

Kart

Kart

Kart kan fungere både som vanlig kart, for navigering og veibeskrivelse med tid og avstand og for informasjon om steder du søker etter. Er enkelt å bruke og forstå. Bruker kart fra Firma TomTom og må ha internett-tilgang for å fungere.

Bøker

Bøker

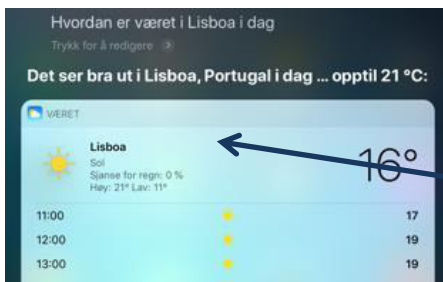
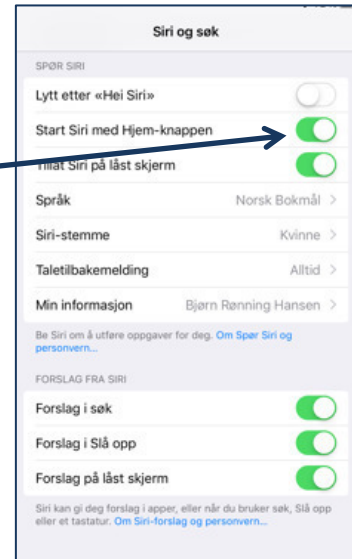
Her kan du kjøpe e-bøker fra App Store. Skjermen har en veldig god oppløsning for bøker også med illustrasjoner. Bøker handler du på iBook-Store. Du kan lese bøker hvor som helst og er ikke avhengig av WiFi.

Språkassistenten Siri

SIRI er Apple's språkassistent og hun snakker norsk. Hun hører på hva du sier og svarer på det meste du spør om. Hun har tilgang til alle appene du har og finner det meste. For å bruke henne må du ha tilgang til internett.

SIRI må slås på i innstillinger / Siri og Søk

Tilgangen til Siri gjøres via «Hjem-knappen» Hver gang du trykker den ned og holder den nede, åpners Siri og hun skriver på skjermen «Hva kan jeg hjelpe deg med?» Samtidig åpner hun mikrofonen og er klar til ditt spørsmål.

Når jeg spør «Hvordan er været i Lisboa i dag»» så skriver hun spørsmålet på skjermen og svarer via høyttaleren og tekst på skjermen.

Ting du kan spørre henne om:

Apper

Gratis apper

Reise apper

Kjøpe-apper

De beste tips for iPaden:

Hvis du mener at du kjenner iPaden godt nok, kan du stoppe og lese her.

Generelt

Sørg for at batteriet aldri blir helt tomt. Du kan med den batteriteknologien vi har i dag uten videre lade opp iPaden til enhver tid og uavhengig av batteriprosenten.

Dele tastaturet

Å taste på tastaturet når du holder iPaden i hånden er en liten motorisk utfordring. Lettere er det å dele tastaturet i to deler. Det gjør du ved å trykke med begge tomlene samtidig på tastaturet og å trekke de mot den høyre og venstre bildekanten. Delingen av tastaturet fungerer om du holder iPaden vertikalt eller horisontalt. Delingen gjør det lettere å nå de bokstavene som befinner seg på midten på tastaturet. Forutsatt at bryteren for deling av tastaturet er på i **Innstillinger / generelt / tastaturer/ delt tastatur.**

Ta bilder av skjermen

For å ta en Screenshot av skjermen, holder du Home-tasten nede og trykker kort på Power knappen på høyre side på oversiden av iPaden. Hvis du har lyden på, hører du et lite klikk og ser en liten blits på skjermen. Bildet blir automatisk lagret i «Bilder».

Roaming

(gjelder for iPad med SIM-kort og iPhone) Hvis du vil bruke internett i utlandet, kan du aktivere 3G- og 4G/LTE iPad i menyen Mobildata under innstillinger. Men vær forsiktig, gebyrene kan bli skyhøye. Kjøp heller et SIM-kort der du er så sparer du Roaming-gebyrene. For å være på den helt sikre (kostnads-) siden, kobler du Mobildata helt ut og bruker bare Wi-Fi nettverkene som er rundt deg for å koble deg opp mot internett..

Barnesikring av iPaden Skulle barna eller barnebarna gå på shoppingtur med iPaden din, laste ned musikk eller videoer eller spill, kan man innskrenke det.

Gå til innstillinger/restriksjoner. Her kan man stille inn restriksjonene også for det som skjer i en App. (f.eks. kjøp av figurer i et spill).

Spare batteristrøm

Brukere av den nye iPad-generasjonen vet at den trenger tid på strømmettet for å bli 100% oppladet. Grunnen er et større oppladbart batteri, retina-skjermen, 1080p kameraet og bruk av mobilnettet (hvis man har det). For å forlenge brukstiden av batteriet når en strømkilde ikke er i nærheten, kommer her noen tips: Reduser lysstyrken på skjermen, reduser push-up baserte nyheter, skru av GPS og Bluetooth og sørg for at ingen unødvendige programmer er på. For å slå av programmene, trykker du raskt to ganger på hjemknappen knappen. Da dukker alle programmene (appen) som er aktive opp og du kan lukke dem manuelt.

Vedlegg

1. Symboler i statuslinjen

WiFi er koblet til internett via WiFi. Jo flere streker, jo bedre er forbindelsen

Dekning iPad, WiFi er innenfor rekkevidden til et mobilnettverk. Hvis det ikke er dekning, vises «ingen tjeneste». Krever iPad med SIM-kort

Flymodus er på. Funksjoner som ikke krever trådløst nettverk, er tilgjengelige, mens trådløsfunksjoner kan være deaktiverte.

LTE

LTE iPad, WiFi er koblet til Internett via et 4G LTE-nettverk (ikke tilgjengelig i alle områder).

4G

4G iPad WiFi er koblet til Internett via et 4G-nettverk. (Ikke tilgjengelig i alle områder)

3G

3G iPad WiFi er koblet til Internett via et 3G-nettverk

E

EDGE iPad WiFi er koblet til Internett via et EDGE-nettverk.

Delt Internett iPad deler Internett-forbindelsen med en annen enhet. F.eks. din smarttelefon

Synkronisering iPad synkroniseres med iTunes

Aktivitet Det er nettverksaktivitet eller annen aktivitet. Enkelte apper fra tredjepartsleverandører bruker symbolet for å vise en aktiv prosess.

VPN iPad er koblet til et nettverk ved hjelp av VPN

Lås iPad er låst..

RTT RTT er slått på..

Ikke forstyrre Ikke forstyrre er slått på

Retningslås Skjermretningen er låst..

Stedstjenester En app bruker Stedstjenester

Alarm Det er stilt inn en alarm

Hodetelefoner tilkoblet iPad er sammenkoblet med Bluetooth-hodetelefoner som er slått på og innenfor Bluetooth-rekkevidde.

Bluetooth-batteri Viser batterinivået til en sammenkoblet Bluetooth-enhet som støttes.

Batteri Viser batterinivået eller ladestatus

2. Internettilkobling generelt

PC, nettbrett og mobiltelefoner

3. Sydentur med Alfatravel og Seniorsnett

Seniorsnett

Datakurs i Albir i Spania
5. - 14. november 2019

Grunnkurs i PC, nettbrettene iPad og Android.

Temakurs i Windows 10, sosiale medier, fotobok, bildebehandling og slektsgransking.

For nybegynnere og litt øvede

PC

Apple iPad

Android nettbrett

Arrangør:
Alfa TRAVEL

Mer enn et kurs - Mer enn en Sydentur!